

TÜRK TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİNİN HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARA UYGULANMASI VE SINIRLARI

Doç. Dr. Çağlar Manavgat*

I. Genel Olarak

Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) getirdiği en önemli yeniliklerden birisi, halka açık anonim ortaklıkları tanınması ve bu konuda düzenlemeler içermesidir. TTK'da anonim ortaklıklara ilişkin düzenlemelerde, halka açık anonim ortaklık yapısı da dikkate alınmış; bazı maddelerde özel hükümler öngörülerek, bazı Sermaye Piyasası Kanunu (SPKn) hükümleri saklı tutularak, halka açık anonim ortaklıklar, TTK'nın kapsamına alınmıştır.

SPKn'nun yürürlüğe girmesinden sonra geçen otuz yıllık dönemde, SPKn ve Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan Sermaye Piyasası Kurulu (SPKr) tebliğleriyle düzenlenen halka açık anonim ortaklıkların, TTK'nın anonim ortaklıklara ilişkin hükümleri arasında yer alması, düzenlemenin bütünlüğü bakımından çok önemli bir gelişmedir. Gerçekten SPKn ile düzenlenen halka açık anonim ortaklıklara özgü hükümlerin bütünlük içinde, temel kanun niteliğindeki TTK'da yer almaması, anonim ortaklıklar hukukundan bağımsız bir halka açık anonim ortaklıklar hukuku oluşmasına yol açmıştır. Bu dönemde, bir anonim ortaklığın halka açık olması nedeniyle, anonim ortaklıklar hukukundan farklı bir hukuki rejime tabi olması ve özellikle SPKr tebliğleriyle bu farklı rejimin hızla gelişmesi, öğretilerde eleştirilmiştir¹. Halka açık anonim ortaklıklarda denetimin bağımsız denetim; muhasebe standartlarının uluslararası finansal raporlama standartları temeline oturtulması; birleşmenin yanı sıra eski TTK'da düzenlenmeyen bölünmenin kamuyu aydınlatma ilkesine dayalı olarak düzenlenmesi; sermaye artırımı ve borçlanma senetlerinin ihraç ve halka arzında yine kamuyu aydınlatma ilkesine dayalı özgün düzenlemeler; yönetim kurulu kararıyla sermaye artırmanın mümkün olduğu kayıtlı sermaye sistemi, halka açık anonim ortaklıklara özgü ve TTK'da bulunmayan düzenlemeler olarak ön plana çıkmıştır.

Halka açık anonim ortaklıklar hukukunun sermaye piyasası mevzuatı ekseninde oluşması, düzenlemelerde bütünlüğü bozmakla beraber, çağdaş kurumların hızla Türk pozitif hukukuna dahil edilerek, uygulamanın geliştirilmesine de olanak sağlamıştır. Temel kanunların değişen zamana ve koşullara uyum sağlama gücünün karşısında, SPKn'nun çerçeve kanun niteliği taşıması, sermaye piyasası mevzuatının Kanun'un verdiği yetki çerçevesinde SPKr tebliğleriyle oluşturulması, çağdaş kurumların Türk pozitif hukukuna yansıtıl-

* Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi

¹ **MOROĞLU, Erdoğan**, Sermaye Piyasası Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kurulu 15. Yıl Sempozyumu, Ankara 1998, 17

masına olanak vermiştir. Sermaye piyasası mevzuatında düzenlenen, uygulamada ortaya çıkan sorunları çözüme kavuşturulan bağımsız denetim, uluslararası muhasebe standartları, kayıtlı sermaye sistemi, birikimli oy yöntemi, temel kanun niteliğindeki TTK'ya alınmıştır. Böylece sermaye piyasası mevzuatının, TTK'ya besleme işlevi de belirgin biçimde ortaya çıkmıştır.

TTK sonrasındaki yeni dönemde, TTK'da da halka açık anonim ortaklıklara ilişkin hükümler bulunması nedeniyle, TTK-SPKn hükümlerinin birlikte uygulanma kurallarının belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu konuyla ilgili olarak TTK'daki düzenlemeleri dört grupta toplamak mümkündür: Özel Kanun hükümlerini saklı tutan TTK 330 hükmü ve bununla bağlantılı olarak, halka açık anonim ortaklıklara ilişkin özel kanun hükümlerinin uygulama alanını sınırlayan TTK 340 hükmü; anonim ortaklıklara ilişkin özel düzenleme yapma yetkisinin tanınmasına ilişkin hükümler; özel hükümlerin halka açık anonim ortaklıklara uygulanmasını engelleyen hükümler ve halka açık anonim ortaklıklara ilişkin doğrudan düzenleme getiren hükümler.

Birbirinden farklı yaklaşımları ifade eden bu dört grup hükmün toplu değerlendirmesi, TTK-SPKn ilişkisini ortaya koymak bakımından gereklidir. Bu değerlendirmenin ışığında, yeni düzende, TTK'nın düzenleyici kuruluşların anonim ortaklıklar hukuku alanında düzenleme yapma yetkisine yaklaşımı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın, özel statülü anonim ortaklıklar alanında düzenleme yapma yetkisinin sınırları da çizilebilecektir.

II. Özel Kanun Hükümlerini Saklı Tutma Yaklaşımı

TTK 330'da, özel kanunlara tabi anonim ortaklıklara, özel hükümler dışında TTK'nın anonim ortaklıkları düzenleyen Dördüncü Kısım hükümlerinin uygulanması hükme bağlanmıştır. Kanun'un Tasarı metninde, özel kanunlara tabi ortaklıklara, "kanunlarındaki hükümler" in öncelikle uygulanması öngörülmüştür². Kanun hükmünde, "kanun" yerine "özel hükümler" ibaresinin kullanılması nedeniyle, TTK dışında uygulanacak hükümlerin kapsamının, Tasarıya göre genişletildiği açıktır. Zira başka kanunlarla düzenlenmiş ortaklıklara, kendi kanunlarındaki hükümlerin dışında, diğer kanunlardaki özel hükümler de uygulanabilecektir. Ayrıca "özel hükümler" ibaresi, ikincil mevzuatı da kapsamaktadır. Bu nedenle TTK 330 hükmü, Tasarı metnine göre daha geniş kapsamlı hükümlere, öncelikle uygulama alanı tanımaktadır.

Kanun'un gerekçesinde, uygulamada özel kanunlara tabi anonim ortaklıklara daha çok rastlandığı için, 6762 sayılı Kanunun (Eski TTK) 270 inci maddesinin ifadesinde değişiklik yapıldığı belirtilmiştir. Eski TTK 270 hükmü, özel kanunlarla kurulan anonim ortaklıklara kuruluş kanunlarındaki hükümlerin öncelikle uygulanmasını öngörmektedir. TTK 330 hükmünde, özel kanunla kurulmuş olmak koşulu aranmaksızın tüm özel kanunlara tabi anonim ortaklıklar kapsama alınarak, Madde'nin uygulama alanı genişletildiği gibi,

² Halka açık anonim ortaklıklar ve menkul kıymetlere ilişkin özel hükümlerin, SPKn yerine TTK'da yer alması gerektiği yönünde bk. **MOROĞLU, Erdoğan**, Başbakanlık'a Sunulan Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na İlişkin Genel Değerlendirme, TBB Dergisi, Sa.61, 2005, 37

öncelikle uygulanacak hükümler de kuruluş kanunu hükümlerinin ötesinde tüm özel hükümleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmıştır.

TTK 330 sisteminin, Eski TTK 270 hükmündeki ifade değişikliğinin ötesinde anlam taşıdığı açıktır³. TTK 330 hükmünde, genel kanun - özel kanun ilişkisinde, özel kanunun öncelikle uygulanması kuralıyla uyumlu bir düzenleme yapılmıştır. Ayrıca Madde'nin uygulama alanına tüm özel kanunlara tabi anonim ortaklıkların alınması ve öncelikle uygulanacak hükümlerin, kuruluş kanunlarının ötesinde tüm özel hükümleri kapsayacak şekilde genişletilmesi yerinde bir tercihtir.

Öncelikle uygulanacak özel hükümlerin kapsamına, özel kanun hükümlerinin yanı sıra kanunun verdiği yetkiye dayanarak çıkarılan ikincil düzenlemeler de girecektir. Madde gerekçesinde, "özel kanunlar" ibaresinin, ikincil mevzuatı da kapsadığı belirtilmiş; ikincil mevzuatın kanuni dayanağının bulunması ve bu kanuni dayanak ile ikincil mevzuatın sınırlarının açık olması gereği vurgulanmıştır. Yönetmelik, tebliğ gibi ikincil mevzuatın yasal dayanağının bulunması ve ikincil mevzuatın bu dayanağın sınırları çerçevesinde çıkarılmış olması zorunludur. Bu nedenle gerekçede bu noktaya ayrıca vurgu yapılmasına gerek yoktur. İkincil mevzuat, kanuni dayanağın çerçevesi içinde yer alması gerektiğinden, TTK 330 hükmü uyarınca hem Madde kapsamındaki ortaklıkların tabi olduğu mevzuat hem de öncelikle uygulanacak özel hükümler bakımından göz önüne alınması gerekir⁴.

TTK 330 hükmünün uygulanmasında, emredici hüküm-tamamlayıcı hüküm ilişkisi de gözetilmelidir. Bir başka deyişle TTK'nın emredici hükümleri karşısında, özel nitelikteki tamamlayıcı hükümler öncelikle uygulanamayacaktır. Bu noktada TTK 340 hükmü önem kazanmaktadır. "Emredici Hükümler" başlıklı TTK 340.1.cümle, TTK hükümlerinin emredici sahasını genişletmiştir. Anılan hükme göre, Kanunda açıkça izin verilmemişse, ana sözleşme, TTK'nın anonim ortaklıklara ilişkin hükümlerinden sapamayacaktır. Sapma izninin açıklık şekli, tartışmaya açıktır. Bu açıklığın, mutlaka maddenin lafzından anlaşılması gerektiği ileri sürülebilir⁵. TTK 340'da sapmaya izin verilmesi yeterli görülmediğine ve bu iznin "açıkça" verilmiş olması arandığına göre, TTK'nın anonim ortaklıklara ilişkin hükümlerinin emredici özelliğini değerlendirirken, özellikli bir iznin aranması gerekecektir. Diğer yandan TTK 340'ın gerekçesinde, maddenin lafzından sapabilme olanağı açıkça anlaşılmasa bile, amaca uygun düşen, metodoloji öğretisine aykırı olmayan, tatmin edici gerekçelere dayanan, sonuçları adil olan ve menfaatler dengesini gözetmen yorumun, sapmayı haklı kıldığı hallerde de, ana sözleşmenin kanun hükmünden sapabileceği belirtilmiştir. Öğretide, TTK'nın anonim ortaklıklara ilişkin hükmünün emredici olup

³ **MANAVGAT, Çağlar**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Sermaye Piyasasını Etkileyen Yönleri, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.II, Sa.1, 2005, 527 vd.

⁴ Amaçsal bakımdan aynı sonuca ulaşan **PASLI, Ali**, Yeni Türk Ticaret Kanunu Anonim Ortaklık Hükümlerinin Tanıtılması (I) YTK Kitap 2 – Kısım 4 – Bölüm 1 Genel Hükümler ve Temel İlkeler, BATİDER, C.XXVII – Sa. 3, 144

⁵ Açık sapma izni aranmasının, kanun koyucunun her olasılığı düşünerek, kanundan sapma izni vermesi gerektiği tespitinden hareketle, kanun koyucunun tercihinin eleştirisi için bk. **BAHTİYAR, Mehmet**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Dili İle Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi, TBB Dergisi, Sa.61, 2005, 70 vd.

olmadığının, TTK 340'ın gerekçesinde belirtilen doğrultuda tespitinin mümkün olduğu görüşü paylaşılmaktadır⁶. Buna karşılık sapmaya açıkça izin verilmesi koşulunun dar yorumlanmasının ve Madde gerekçesinin, TTK 340 hükmünün lafzına ters düştüğü tespiti de haklı olarak yapılmıştır⁷.

TTK 340'da, hükmün emredici niteliğini tespit ederken, sapma izninin "açıkça" verilmiş olması koşulunu göz ardı etmeye olanak yoktur. Medeni Kanununun 1 inci maddesi uyarınca Kanun'un sözü ve özü arasındaki bütünlük, TTK 340'ın uygulanmasında da, kanun maddesinin özüne gitmeyi haklı kılar ve bir yorum faaliyetini gerektirir⁸. Ancak TTK 340 hükmüne göre, açık sapma izni, maddenin lafzından anlaşılmasa bile, amaçsal yorum, herhangi bir duraksamaya yer bırakmayacak açıklıkla, aksine ana sözleşme hükmü öngörülmesine olanak vermelidir. Bu açıklık olmadan, TTK 340'ın gerekçesinde belirtildiği gibi bir yorum faaliyeti sonucunda hükmün emredici olmadığı sonucuna ulaşmaya TTK 340 hükmü engeldir. Sapmanın olabilmesi için, maddenin sözünden veya özünden, sapmaya izin verme yönünde bir iradenin varlığı herhangi bir duraksamaya yer bırakmayacak biçimde anlaşılmalıdır.

TTK hükümlerinin, açıkça sapma izni verilmedikçe emredici niteliği, TTK - özel kanun ilişkisine farklı bir boyut kazandırmaktadır. Özel hüküm, emredici olması halinde, TTK'nın emredici hükmüne göre öncelikle uygulanacaktır. Tamamlayıcı nitelikteki özel hükümler ise kural olarak emredici TTK hükümlerine göre uygulama önceliğine sahip olmayacaktır. TTK 340 hükmü uyarınca TTK hükümlerinin emredici niteliği karşısında, özel hükümlerin öncelikle uygulanma alanı büyük ölçüde daralacaktır. Ancak bu noktada değerlendirme yaparken TTK 340.2.cümle hükmünü de dikkate almak gerekir. Anılan hükme göre, diğer kanunların öngörülmesine izin verdiği tamamlayıcı ana sözleşme hükümleri, o kanuna özgülenmiş olarak hüküm doğuracaktır. Bu hüküm, özel hükümlerin uygulama alanını hem sınırlayıcı hem genişletici çift yönlü özelliğe sahiptir.

TTK 340.2.cümle hükmünün sınırlayıcı özelliği, TTK dışındaki kanunların öngörülmesine izin verdiği ana sözleşme hükümlerinin o kanuna özgülenmiş olarak hüküm doğurmasından kaynaklanmaktadır. Öncelikle belirtmek gerekir ki, bir ana sözleşme hükmünün hukuki sonuçlarını belli bir kanunla sınırlandırmak mümkün değildir. Örneğin SPKn 15.I uyarınca halka açık anonim ortakların ana sözleşmesinde birinci temettü oranının gösterilmesi zorunludur. TTK'ya kıyasla diğer kanun niteliğindeki SPKn uyarınca halka açık anonim ortaklığın ana sözleşmesinde gösterilen birinci temettü oranı, ortaklık ve ortaklar bakımından hukuki sonuç doğuracaktır ve bu etkiyi salt SPKn ile sınırlı kabul etmeye olanak yoktur⁹. SPKn'nun Seri: IV, No: 56 Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliği'nde de, yönetim kurulunun oluşumu, özellikli işlemlerde ve ilişkili tarafla yapılan işlemlerde karar alma süreci ve yöntemi, genel kurulun toplantıya çağırılma yöntemi ve

⁶ **PULAŞLI, Hasan**, Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Ankara 2012, 364

⁷ **KENDİGELEN, Abuzer**, Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, İstanbul 2011, 195

⁸ **KARASU, Rauf**, Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Şirketlerde Emredici Hükümler İlkesi, Ankara 2009, 47

⁹ **MANAVGAT**, 529

ortakların bilgilendirilmesi gibi konularda TTK hükümlerinden farklı çok sayıda düzenleme vardır. Bu hükümlerin uygulanmasının hukuki sonuçlarını da, sermaye piyasası mevzuatı içinde sınırlamaya olanak yoktur. Aynı şekilde Bancacılık Kanunu'nda da benzer nitelikte hükümler vardır.

TTK 340.2.cümle hükmünün, özel hükümlerin uygulama alanını genişletici etkisi ise, tamamlayıcı nitelikteki özel hükümlere, TTK'nın emredici hükümleri karşısında sınırlı da olsa uygulama olanağı tanınmasıdır. TTK 340.2.cümle hükmünde, sınırlı uygulama alanı, tamamlayıcı ana sözleşme hükümlerine tanınmışsa da, bu atfın, ana sözleşmenin dayanağını oluşturan tamamlayıcı kanun hükümlerine yapıldığını kabul etmek gerekir. Ana sözleşme hükümlerinin emredici niteliğinden söz edilemeyeceğinden, atfın tamamlayıcı kanun hükümlerine yapıldığı kabul edilirse, Madde hükmü anlam kazanacaktır. Ayrıca ikincil mevzuatın TTK 340.2.cümle hükmü kapsamında değerlendirilmesi de, ancak bu yorum tarzının kabulü halinde mümkün olacaktır. Nitekim Madde gerekçesinde de, TTK 340.2.cümle hükmünün, TTK dışında maddi hukuk kuralları içeren kanunlara kendi konuları çerçevesinde serbesti tanımak olduğu vurgulanmıştır. Her ne kadar Gerekçede, özel kanun hükümlerinin çoğu kez gereksiz, sistem bozucu, yorum güçlüğü yaratıcı özelliklerinin bulunduğu belirtilmişse de, bu değerlendirmeyi yaparken, anılan hükümlerin, özel amaçlarını da gözden kaçırmamak gerekir. Nitekim kanun koyucunun, özel hükümleri saklı tutan yaklaşımı da, özel hükümlerin özel amaçlarının göz önüne alınmasının ürünüdür.

TTK 330 ve 340 hükümlerinin, özel kanun hükümlerinin uygulanmasını düzenleyen sistemini değerlendirdikten sonra, TTK'nın çeşitli maddelerinde TTK hükümlerinin ayrıca saklı tutulması yaklaşımına da, sistem bütünlüğü bakımından değinmekte yarar vardır. TTK 330 ve 340 ıncı maddelerinde, özel hükümlerin TTK hükümleri karşısındaki uygulanma düzeni belirlenmiş olmasına rağmen, anonim ortaklıkları düzenleyen birçok maddede, SPKn hükümleri ayrıca saklı tutulmuştur. TTK 344.2, 414.2, 460.7, söz konusu maddelerin örnekleridir. Sırasıyla pay bedellerinin ödenmesine, genel kurul toplantısına çağrıya ve kayıtlı sermaye sisteminde sermaye artırımına ilişkin bu maddelerde düzenlenen alanlarda, sermaye piyasası mevzuatında da halka açık anonim ortaklıklara ilişkin hükümler vardır. Maddeler itibariyle ayrı ayrı saklı tutma hükümleri olmasa bile, özel hüküm niteliğindeki sermaye piyasası mevzuatı hükümleri, TTK 330 hükmü uyarınca uygulama alanı bulacaktır. Bu nedenle TTK 330 ve 340 hükümlerinde, özel hükümlerin TTK hükümleri karşısındaki uygulama sistemi düzenlendikten sonra, maddeler itibariyle düzenlenen konularda ayrı ayrı saklı tutma hükümlerine gerek yoktur.

III. Anonim Ortaklıklara İlişkin Özel Düzenleme Yapma Yetkisinin Korunması Yaklaşımı

Ortaklıklarla ilgili yasal düzenleme ve denetleme yetkisi, özel kanunlarla tanınmış kuruluşların düzenleme yapma yetkisi ve bunun sınırları da, TTK-özel hükümler ilişkisini ilgilendirir. Esasen bu konu sermaye piyasası mevzuatı bakımından daha da önemlidir. Zira anonim ortaklıklarla ilgili ikincil düzenlemelerin en çok yoğunlaştığı alan, SPK'r tebliğleridir.

Özel kanunlarda, yetkili kılınan kuruluşlara, ortaklıklarla ilgili düzenleme yapma yetkisi verilmekte ve bu çerçevede yapılan düzenlemelerle, TTK dışında anonim ortaklıkları ilgilendiren ikincil düzenlemeler yapılmaktadır. TTK 330'da saklı tutulan özel hükümlerin kapsamına ikincil düzenlemelerin de girmediği tespiti karşısında, TTK'nın bu ikincil düzenlemelere yaklaşımı, TTK-özel hükümler ilişkisi bağlamında ele alınması gereken bir konu olarak ortaya çıkar.

TTK 210'da, özel kanunlarla yetkili kılınmış kuruluşların ortaklıklarla ilgili düzenleme yapmaları konusu hükme bağlanmıştır. Esasen yetkili kuruluşların ortaklıklarla ilgili düzenleme yapma yetkisi, özel kanunlarında yer almaktadır. Yani TTK 210, bu kuruluşlara düzenleme yapma yetkisi veren bir hüküm içermemektedir. TTK 210, özel hükümlerle yetki verilen kuruluşların, ortaklıklarla ilgili olarak yaptıkları düzenlemelerin TTK hükümleriyle sınırını çizmektedir ve bu özelliği nedeniyle TTK-özel hükümler ilişkisine girmektedir.

TTK 210, 6335 sayılı Kanunla değiştirilmiştir. Maddenin değişiklikten önceki halini, yetkili kuruluşların yetkilerini kullanmaları konusunda çok daha müdahaleci hükümler içermekteydi. Anılan Maddenin ikinci fıkrasında, yetkili kuruluşların yapacağı düzenlemelerin, TTK'nın ilke ve sistemine aykırı olamayacağı öngörüldüğü gibi, yetkili kuruluşların ticaret ortaklıklarıyla ilgili olarak yapacakları düzenlemelerden önce Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın yazılı uygun görüşünün alınması zorunlu kılınmıştı. Bu rejimde, TTK'ya kanunlar üstü bir rol verilmiş ve özel kanunla yetkili kılınmış kuruluşların, yetki kanunlarının sınırları içinde düzenleme yapmaları yeterli görülmeyle, yapacakları düzenlemelerin TTK'nın ilke ve sistemine aykırı olmaması koşulu da öngörülmüştü. Bu gerekliliğin yerine getirilmesini sağlamak için de, özel kanunlarla yetkili kılınmış kuruluşların, kanundan doğan yetkilerini kullanırken Bakanlığın yazılı uygun görüşünü almaları zorunluluğu getirilmişti. Bakanlığın uygun görüş vermemesi halinde, yetkili kuruluşların yasal görevlerini yerine getirmeme tehlikesi ortaya çıkabilecekti.

TTK 210, 6335 sayılı Kanunla değiştirilerek, kurallar hiyerarşisine uygun bir hale getirildiği gibi, Bakanlığın, özel kanunlarla öngörülen düzenleme yetkisine müdahale yetkisi de kaldırılmıştır. TTK 210.2'de, diğer kuruluşların, kanunla tanınan yetki sınırları içinde kalmak kaydıyla, öngörülen amaç, konu ve şekle tabi olarak ortaklıklara ilişkin düzenleme yapabileceği hükme bağlanmıştır. Esasen yetkili kurumların, özel kanunlarındaki yetki sınırı içinde düzenleme yapabileceklerinin, TTK 210'da düzenlenmesine de gerek yoktur. İdare, kanunla kendisine yetki verilen alanda ve yetkinin sınırları içinde düzenleme yapma yetkisine sahiptir. Düzenlemenin de, kanunda belirtilen şekilde yapılması gerekir. Bu kuralın TTK 210.2 hükmünde yinelenmesi gereksizdir. TTK 210.2'de yer alan bu hüküm, TTK 330 ile birlikte değerlendirildiğinde bir anlam kazanır. Bir başka anlatımla, kanunla yetkilendirilmiş kuruluşlar, bu yetki çerçevesinde ticaret ortaklıklarına ilişkin düzenleme yapabilecekler ve anonim ortaklıklara ilişkin düzenlemeler, özel hüküm niteliğinde olduğundan TTK hükümlerine göre öncelikle uygulanacaktır.

SPKn'nda, başta 22 nci maddede olmak üzere, halka açık anonim ortaklıklarla ilgili olarak SPKr'na düzenleme yapma yetkisi tanınmıştır. SPKr'nun bu düzenleme yapma yetkisi, TTK 210 ile uyum halindedir ve kural olarak TTK 330 hükmü uyarınca TTK hükümlerine göre öncelikle uygulama alanı bulacaktır.

IV. Özel Hükümlerin Uygulanmasını Engelleme Yaklaşımı

TTK 330 ve 340 hükümlerinde, kural olarak özel hükümlerin saklı tutulması ve anonim ortaklıklara ilişkin özel hükümlerin öncelikle uygulanması yaklaşımı, kanun koyucunun nihai ve istisnasız tercihini ifade etmemektedir. Bu genel ilkenin istisnasını oluşturacak biçimde, TTK hükümlerinin, özel hükümlerden önce uygulanmasına yönelik düzenlemeler de TTK da mevcuttur.

A. Yeniden Yapılanmaya İlişkin Hükümler

Ticaret ortaklıklarının yeniden yapılanma yöntemleri olan birleşme, bölünme ve tür değiştirmenin uygulama alanını düzenleyen 134 üncü maddenin ikinci fıkrasında, diğer kanunların TTK 135-194 maddelerine aykırı olmayan hükümleri saklı tutulmuştur. Atıf yapılan maddelerde, yeniden yapılanmanın üç yöntemi düzenlenmektedir. TTK 134.2 hükmü uyarınca, yeniden yapılanma yöntemlerine, öncelikle TTK hükümleri uygulanacak, diğer kanunlardaki yeniden yapılanmaya yönelik hükümler ise TTK hükümlerine aykırı olmadıkları ölçüde uygulanabilecektir.

TTK 134.2 hükmü, özel hükümlerin öncelikle uygulanmasını öngören TTK 330 hükmüne istisna oluşturmaktadır. Her iki hüküm sistematik açıdan farklı kısımlarda yer almaktadır. TTK 134.2, Ticaret Şirketleri Kitabının Genel Hükümler başlıklı Birinci Kısımındadır. Bu nedenle anonim ortaklıklara özgü olmayıp, genel olarak ticaret ortaklıklarını düzenlemektedir. TTK 330 hükmü ise anonim ortaklıklara ilişkin Dördüncü Kısımındadır ve anonim ortaklıklara özgüdür. Ancak bu sistematik farklılığına rağmen TTK 134.2, TTK 330 hükmüne istisna oluşturmaktadır. Zira TTK 126 hükmü uyarınca, her ortaklık türüne ilişkin hükümler, Birinci Kısım'daki genel hükümlerden önce uygulanacaktır. Anonim ortaklıklara ilişkin TTK 330'ya göre özel hükümler, TTK hükümlerinden önce uygulanacağı için, diğer kanunların yeniden yapılanmaya ilişkin hükümlerinin uygulanmasını TTK'ya aykırı olmayan hükümlerle sınırlayan TTK 134.2 hükmü, TTK 330'a istisna oluşturmaktadır.

TTK 134'ün gerekçesinde, yeniden yapılanmaya ilişkin çeşitli kanunlardaki hükümlerin saklı tutulduğu ifade edilmiştir. Ancak TTK 134.2 hükmünde, diğer kanunların yeniden yapılanmaya ilişkin hükümlerinin ötesinde, TTK'ya aykırı olmayan hükümleri saklı tutulmuştur. Bu nedenle TTK 134.2 hükmü, salt diğer hükümleri saklı tutmanın ötesinde, TTK'nın yeniden yapılanmaya ilişkin hükümlerine öncelikle uygulama olanağı veren ve TTK 330 hükmüne istisna oluşturan bir hükümdür.

Kanun koyucunun bu tercihini, yeniden yapılanma işlemlerinin kendine özgü, bütünlük arz eden yapısıyla açıklamak mümkündür. Birbirine bağlı aşamalardan oluşan bir sistem öngören bu hükümlerin, kısmen dahi olsa, özel hükümlerin varlığı halinde uygulanmaması, sistemin bütünlüğünü bozabilir.

Halka açık anonim ortaklıklar açısından konuya bakıldığında, birleşme ve bölünme işlemleri, sermaye piyasası mevzuatının genel felsefesine uygun biçimde kamuyu aydınlatma ilkesi ışığında SPK tarafından düzenlenmiştir. SPK'nun Seri: I, No: 31 Tebliği'nde söz konusu yeniden yapılanma işlemlerine ilişkin olarak, kamuyu aydınlatma temeline dayalı ve yatırımcının korunması ilkesi gözetilerek öngörülmüş hükümler vardır. Yeniden yapılanma işleminin genel kurulda onaylanmasından önce ortaklara sunulacak bilgiler, özel bağımlı-

sız denetim gibi halka açık anonim ortaklıkların taraf olduğu birleşmelerde söz konusu olan işlemler, TTK hükümleriyle çelişmeyen, TTK sistemiyle birlikte uygulanabilecek hükümlerdir. Buna karşılık SPKır Tebliği'nin 5 inci maddesinde, birleşme işleminin onaylanacağı genel kurul toplantısıyla, birleşmeye esas finansal tabloların tarihi arasında dokuz aya kadar süre geçebilmesine elveren hüküm, TTK 144 hükmüyle çeliştiği takdirde, TTK 134.2 hükmü uyarınca uygulanamayacaktır. TTK 144'de bilanço tarihi ile birleşme sözleşmesinin imzalandığı tarih arasında geçen süre esas alınmış ve bilançonun birleşme işleminde kullanılabilmesi için azami süre altı ay olarak belirlenmiştir. Buna karşılık SPKır Tebliği'nde, karşılaştırma dönemi, finansal tablo tarihi ile birleşmenin onaylanacağı genel kurul tarihi arası olarak seçilmiş ve sürenin, belli koşullarla dokuz aya kadar uzamasına olanak tanınmıştır. Bu iki hüküm arasında, süreler ve dönemlerin farklılığı nedeniyle bir karşılaştırma yapmak mümkün olmamasına rağmen, TTK 144 hükmünde öngörülen azami süre aşıldığı takdirde, ara bilanço düzenlenmesi gerekecek ve SPKır Tebliği, TTK hükmüne aykırı olduğu için uygulanamayacaktır.

TTK'da, özel hükümlerin uygulanmasını engellemeye yönelik bir başka hüküm, TTK 142.2'de yer almaktadır. Anılan fıkra hükmüne göre, birleşme nedeniyle halka açık anonim ortaklıkların yapacağı sermaye artırımında, yeni payların halka arzına ilişkin hükümler, SPKır kaydına alınmasına ilişkin olanlar dışında uygulanmayacaktır. Özel hüküm niteliğindeki sermaye piyasası mevzuatı hükümlerinin uygulanmasını engelleyen TTK 142.2 hükmü de, TTK 330 hükmüne bir istisna oluşturmaktadır.

Bu noktada istisnanın kapsamına da değinmekte yarar vardır. Zira salt payların Kurul kaydına alınması işlemi, kamuyu aydınlatma sürecinden bağımsız olarak gerçekleştirilemeyecektir. SPKır'nun 5. III hükmüne göre, açıklamaların yeterli olmadığı ve gerçeği dürüst biçimde yansıtmadığı sonucuna varılırsa, sermaye piyasası aracının, Kurul kaydına alınmasından imtina edilebilecektir. Kurul kaydına almak, yeterli ve doğru kamuyu aydınlatmanın yapıldığının tespiti işlemi olduğuna göre, Kurul kaydı ve kamuyu aydınlatma birbirinden ayrılmaz bir bütün oluşturur. Bu nedenle TTK 142.2 hükmünde, birleşmede uygulanması öngörülen Kurul kaydına almaya ilişkin hükümler, kamuyu aydınlatma hükümlerini de kapsamaktadır. Zira kamuyu aydınlatma ve Kurul kaydı işlemini birbirinden ayırmaya olanak yoktur. Birleşme sürecinde yapılan sermaye artırımında çıkarılan payların devrolunan ortaklık ortaklarına özgülenmesi nedeniyle, TTK 142.2 hükmü çerçevesinde, birleşmede yapılacak sermaye artırımında halka arza ilişkin olarak uygulanmayacak hükümleri, sermaye piyasası mevzuatının halka arzda satışa ilişkin hükümleri olarak anlamak gerekir.

B. Muhasebe Standartlarına İlişkin Hükümler

Halka açık anonim ortaklıklara, öncelikle uygulanacak bir başka TTK düzenlemesi, TTK'nın 6335 sayılı Kanunla değişik, 88 inci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarında yapılmıştır. Muhasebe standartlarıyla ilgili 88 inci maddenin dördüncü fıkrasında, belirli alanları düzenlemek ve denetlemek üzere kanunla kurulmuş kurum ve kurullara, Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olmak koşuluyla kendi alanları için geçerli olacak standartlarla ilgili ayrıntıya ilişkin sınırlı düzenleme yapma yetkisi tanınmıştır.

SPKr'nun, TTK 88.4'de anılan özellikleri haiz bir kurul olduğu hususunda kuşku yoktur. Fıkra hükmü, halka açık anonim ortaklıklara uygulanacak muhasebe standartları konusunda SPKr'nun düzenleme yapma yetkisini sınırlamaktadır. Kurul, kendi yasal düzenleme alanında standartlar belirleyemeyecek; TMS'nin çerçevesi içinde ayrıntıya ilişkin düzenleme yapabilecektir. Bir başka anlatımla SPKr, muhasebeye ilişkin olarak standart ölçüsünde kural koyamayacak; TMS'nin çerçevesi içinde kalmak ve aykırı olmamak kaydıyla, halka açık anonim ortaklıklara özgü ayrıntıları düzenleyebilecektir. Burada "ayrıntı" ile standart arasındaki ince çizgiyi çizmek önem taşır. Ayrıntıdan söz edebilmek için, kuralın çerçevesinin, dolayısıyla temel noktalarının TMS ile belirlenmiş olması ve SPKr'nun yapacağı düzenlemenin, bu çerçeve içinde halka açık anonim ortaklıklara özgü ayrıntılarla sınırlı olması gerekir.

TTK 88.4'de, SPKr'nun da dahil olduğu kuruluşların muhasebe alanındaki düzenleme yetkisinin sınırı çizildikten sonra, beşinci fıkrada, muhasebeye ilişkin kuralların uygulama sırası belirlenmiştir. Anılan hükme göre önce TMS, daha sonra dördüncü fıkraya uygun olarak yapılan ayrıntıya ilişkin düzenleme ve burada da hüküm yoksa uluslararası genel kabul gören muhasebe ilkeleri uygulanacaktır. TTK 88.5, kanunla yetkili kılınmış kuruluşların düzenlemelelerini uygulama bakımından ikinci sıraya koymuştur. Ancak bu hüküm, özel hükümlerin uygulanmasına öncelik veren TTK 330 hükmüne bir istisna getirmemektedir. Zira TTK 88.4 uyarınca, SPKr özel hüküm niteliğinde standart belirleyemeyecek, sadece TMS çerçevesinde kalmak ve aykırı olmamak kaydıyla ayrıntıyı düzenleyebilecektir. Dolayısıyla TMS'nin öncelikle uygulanması, burada bir hüküm yoksa SPKr'nun yasal yetki alanında düzenlediği ayrıntıya ilişkin kuralın uygulanması doğrudur. Burada TMS ile ayrıntıya ilişkin düzenleme arasında genel hüküm-özel hüküm ilişkisi yoktur.

C. Kuruluş ve Ana Sözleşme Değişikliğinde İzin Yetkisine İlişkin Hükümler

Özel hükümlere öncelik tanıyan TTK 330'un istisnasını oluşturan bir başka düzenleme TTK 333'de yer almaktadır. TTK 333.son cümle hükmüne göre, anonim ortaklığın kuruluşu ve ana sözleşme değişikliği herhangi bir makamın iznine bağlanamaz. Ortaklığın hukuki konumu, niteliği ve işletme konusu, bu kuralın uygulanması bakımından önem taşımayacaktır. Hükmün anlamını, birinci ve ikinci cümle hükümleriyle birlikte değerlendirmek gerekir. Anılan hükümlere göre, kuruluşu ve ana sözleşme değişiklikleri Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın iznine tabi olan ortaklıklar Bakanlık tarafından belirlenecektir. Bu belirlemede, özel kanunlarda izne tabi kılınmış ortaklıkların dikkate alınması halinde, özel kanunlarla yetkili kılınmış kuruluşlar, Bakanlığın izin incelemesi sırasında görüşlerini Bakanlığa bildireceklerdir. Ancak bunun ötesinde bir karar verme yetkileri olmayacaktır. Nitekim Kanun'un gerekçesinde de, SPKr, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) gibi kuruluşların, isteklerini Bakanlık aracılığıyla gerçekleştirebilecekleri ifade edilmiştir.

TTK 333 hükmü karşısında, SPKn ve Bankacılık Kanunu gibi özel kanunlarda, SPKr ve BDDK gibi idari otoritelere tanınan, sermaye piyasası kurumu ve bankalara kuruluş izni verme yetkisinin uygulanabilirliğini değerlendirmek gerekir. SPKn ve Bankacılık Kanunu, TTK'ya göre özel kanun niteliğinin

dedir. TTK 330 hükmü, özel hükümlerin uygulanmasına öncelik vermiştir. Anılan hüküm olmasa bile yorum kuralları gereği, özel kanun, genel kanundan önce uygulama alanı bulacaktır. Ancak TTK 333'de, TTK 330 hükmüne istisna getirilerek, özel kanunların uygulanmasını önleyen bir düzenleme yapılmıştır. TTK 333 hükmünde, anonim ortaklıkların kuruluş ve ana sözleşme değişikliklerinde, Bakanlığın izin makamı olarak belirlenmesinin ötesinde, „.hukuki konumu, niteliği ve işletme konusu ne olursa olsun..” tüm anonim ortaklıkları kapsayan bir düzenleme yapılmış, dolayısıyla özel kanunların uygulanmasına da müdahale edilmiştir. TTK'nın kanunlar üstü niteliği bulunmadığından, kurallar hiyerarşisinde, diğer kanunlarla eşit düzeydedir. Bu nedenle TTK'ya göre yeni kanunlarda, özel statülü bir anonim ortaklığın kuruluşunda ve ana sözleşme değişikliklerinde, Bakanlık dışındaki kuruluşlara izin verme yetkisi tanınır, bu kuruluşlar, TTK 333 hükmüne rağmen, izin verme yetkilerini kullanacaklardır. Ancak TTK'nın göreceli olarak yeni kanun özelliğini koruduğu hallerde, anonim ortaklıkların kuruluş ve ana sözleşme değişikliklerinde, özel kanunlarla tanınan izin verme yetkisi kullanılamayacaktır.

TTK 333 hükmünde, amaçlanan sistem, özel kanunlarla izin vermeye yetkili kılınmış kuruluşların, yetkilerini Bakanlık aracılığıyla gerçekleştirmeleri temeline oturmakla birlikte, Bakanlığın, yetkili kuruluşlardan görüş almasını zorunlu kılan veya takdire bağlı olarak görüş alsa bile bu görüşün bağlayıcılığına ilişkin herhangi bir düzenleme yoktur. Dolayısıyla özel kanunlarla izin vermeye yetkili kılınmış kuruluşlar, Bakanlık görüş sorduğu takdirde, bağlayıcı özelliği olmayan görüşlerini Bakanlığa iletebileceklerdir. Böylece özel kanunlarla düzenlenmiş izin verme yetkilerini kullanamayacaklardır. TTK 333 hükmü, bu noktada, özel hükümlere öncelik veren TTK 330 hükmünden ayrılmaktadır.

TTK 333 hükmünde getirilen sistemin, amaca uygunluğundan söz etmeye olanak yoktur. Zira özel kanunlarda öngörülen kuruluş izinlerinin yanı sıra izin vermeye yetkili kuruluşlara faaliyet izni verme yetkisi de tanınmaktadır. Bankacılık Kanunu'nun 6 ncı maddesinde kuruluş izni, 10 uncu maddesinde faaliyet izni; SPKn'nun 31 inci maddesinde faaliyet izni, 33 vd'da kuruluş izni ayrı ayrı düzenlenmiştir. Halka açık anonim ortaklıkların kuruluşunda veya faaliyetlerinde SPK'r'dan izin alınmamaktadır. Ancak sermaye piyasası kurumlarının kuruluş, dönüşüm ve faaliyete geçmeleri SPK'r'nun iznine tabidir. Dolayısıyla konu, sermaye piyasası kurumları bakımından önem taşımaktadır.

Özel kanunlarla kuruluş ve faaliyet izni verme yetkisinin aynı kuruluşa tanınması, sistem içinde bir bütünlük arz etmektedir. Kuruluş izinleri, hukuki ve ekonomik incelemeyi kapsamakta; kurucu ve yöneticilerde, faaliyetin gerektirdiği güven ve finansal güce ilişkin koşullar aranmakta; sektörün koşulları, ülke ekonomisinin bütünü, kurucuların tabiiyeti gibi ölçütler dikkate alınmaktadır. Görüldüğü gibi, özel kanunlarda öngörülen kuruluş izinlerinin değerlendirme ölçütleri, ağırlıklı olarak anonim ortaklıklar hukukunun alanı dışında kalmaktadır. Bu nedenle söz konusu izin yetkisini kaldırarak, TTK'nın emredici hükümlerine uygunluk bakımından inceleme yetkisine sahip olan Bakanlık iznini yeterli görmek doğru değildir. Her iki iznin, değerlendirme koşulları ve öncelikleri diğerinden farklıdır. Kaldı ki TTK 333'de Bakanlık incelemesiyle yetkili kuruluşların değerlendirme ve görüş vermesi arasında bir bağ

kurulmadığından, özel kanunlara göre yetkili kılınan kuruluşların, kuruluş aşamasında irade açıklamasının hukuki çerçevesi de yoktur.

Diğer yandan TTK 333 hükmü kuruluş ve ana sözleşme değişikliklerinde verilen izinle sınırlıdır. Yukarıda açıklandığı gibi, SPKn ve Bankacılık Kanunu'nda kuruluş izni ve faaliyet izni birbirinden farklıdır. Bu nedenle özellikle ekonomik ve sektörel nedenlerle bir banka veya sermaye piyasası kurumunun kurulmasını uygun görmeyen BDDK veya SPKr, faaliyet izni aşamasında, yasal yetkilerini kullanarak faaliyet izni başvurusunu olumsuz sonuçlandırabilecektir. Bu durumda faaliyet izni alamamış bir anonim ortaklığın, başka işletme konularında faaliyet göstermek istemiyorsa, tasfiyeye gitmekten başka çaresi kalmayacaktır. Ortaya çıkan bu tablonun menfaatler dengesine hizmet etmediği açıktır. Kuruluş izni ve faaliyet izni birbirine bağlıdır ve bu iki izni verecek kuruluşların birbirinden ayrılmaması gerekir.

Nihayet bu noktada, özel kanunlarla yetkili kılınmış kuruluşların, ana sözleşme değişikliği konusundaki yetkilerine de değinmekte yarar vardır. TTK 333. son cümle, ana sözleşme değişikliklerinin de herhangi bir makamın iznine bağlanamayacağını öngörmektedir. SPKn 11.son fıkra hükmünde, halka açık anonim ortaklıkların ana sözleşme değişikliklerinde, Bakanlığa başvurmadan önce SPKr'nun uygun görüşünün alınması zorunlu kılınmıştır. Bankacılık Kanunu 16'da da bankaların ana sözleşme değişikliklerinde, BDDK'nın uygun görüşünün alınması hükmüne bağlanmıştır. Söz konusu uygun görüş verme yetkisi, TTK 333'deki ana sözleşme değişikliklerinde, Bakanlık dışındaki kuruluşların izin vermesi yasağı kapsamına girmez. Zira halka açık anonim ortaklıkların ve bankaların ana sözleşme değişikliklerinde izin verme yetkisi Bakanlıktadır. Uygun görüş, Bakanlığın tesis edeceği icrai nitelikteki idari işlemin hazırlık işlemi niteliğindedir¹⁰. Bakanlığın izin işlemi, özel mevzuata uygunluk bakımından yapılacak değerlendirme sonucunda, kanunla yetkili kılınmış kuruluşun uygun görüş vermesine bağlı olacaktır. TTK 333, anonim ortaklık ana sözleşme değişikliklerinde, Bakanlık dışında bir makamın izin verememesini düzenlediğine göre, zincir işlemin bir halkasını oluşturan ve hazırlık işlemi niteliğindeki uygun görüşü kapsamaz. Esasen amaçsal olarak da ulaşılan bu sonuç yerindedir. Özel mevzuata uygunluk incelemesinin, bu alanda yetkili kuruluşlarca yapılması, olası mevzuata aykırılıkları önleyecek ve Bakanlığın izin işleminin sağlıklı biçimde tesisini sağlayacaktır.

V. Halka Açık Anonim Ortaklıkları Doğrudan Düzenleme Yaklaşımı

TTK'nın en önemli özelliklerinden birisi, halka açık anonim ortaklıkları tanımasıdır. TTK'da yukarıda değinilen TTK-özel hükümler ilişkisini düzenleyen hükümlerin dışında, halka açık anonim ortaklıkları doğrudan düzenleyen hükümler de vardır. Ana sözleşme değişikliklerinde toplantı ve karar yetersayılarını düzenleyen TTK 421'in beşinci fıkrasında, halka açık anonim ortaklıklardan daha dar bir kavram olan payları borsada işlem gören anonim ortaklıklara, kısaltılmış ifadesiyle borsa ortaklıklarına özgü hafifletilmiş yetersayılar düzenlenmiştir. Buna göre, sermaye artırımına ve kayıtlı sermaye sisteminde tavan

¹⁰ Hazırlık işlemleri ve zincir işlem kavramı için bk. **GÖZÜBÜYÜK, Şeref/TAN, Turgut, İdare Hukuku, C.1, Genel Esaslar, B.8, Ankara 2011, 377**

artırımına ilişkin ana sözleşme değişiklikleri ile yeniden yapılanmaya ilişkin kararlar, TTK 418 hükmündeki adi toplantı yetersayısı ile toplanan genel kurulda alınabilecektir. TTK 421.5 hükmü, borsa ortaklıklarını düzenlediğinden, özel hüküm ilişkisi aranmaksızın, doğrudan uygulanabilecektir. Ancak bu noktada SPKn 11.VII hükmünü de değerlendirmede dikkate almak gerekir. Anılan maddede, eski TTK'ya yapılan atıflarla, ortaklığın tabiiyetini değiştirmeye veya pay sahiplerinin taahhütlerini artırmaya ilişkin kararlar dışındaki kararlar, adi toplantı yetersayısı ile toplanan genel kurulda alınabilecektir. SPKn 11.VII, tüm halka açık anonim ortaklıklara uygulanabilecektir. Görüldüğü gibi TTK 421.5 hükmünün ve SPKn 11.VII hükmünün kapsamındaki ortaklıklar farklı olduğu gibi, adi toplantı yetersayısıyla toplanan genel kurulda alınabilecek kararların kapsamı da farklıdır. Borsa ortaklıklarında, TTK 421.5 hükmü uyarınca sınırlı kapsamdaki kararlar, adi yetersayı ile toplanacak genel kurulda alınabilecektir. Ancak borsa ortaklıkları aynı zamanda halka açık anonim ortaklık niteliğini haiz olduğundan, SPKn 11.VII çerçevesinde, çok daha geniş kapsamdaki kararlar da adi yetersayı ile toplanacak genel kurulda alınabilecektir.

TTK 421.5 hükmünde, borsa ortaklıklarına özgü düzenleme yapıldığı için, SPKn 11.VII hükmünün borsa ortaklıklarına uygulanamayacağı yönündeki bir görüşte haklılık payı olmayacaktır. Zira halka açık anonim ortaklıkların yararlanabildiği, adi yetersayı ile toplanan genel kurulda karar alabilme olanağından, ağırlaştırılmış genel kurul toplantı yetersayısına ulaşması göreceli olarak daha zor olan borsa ortaklıklarının yararlanamamasının haklı bir gerekçesi yoktur. TTK 421.5 ve SPKn 11.VII arasındaki kapsam farkı, SPKn 11.VII hükmünün yürürlükten kaldırılmamış olması, borsa ortaklıklarında, TTK 421.5 hükmündeki sınırlamanın ötesinde, SPKn 11.VII hükmüne göre çok daha geniş kapsamdaki kararın adi toplantı yetersayısıyla toplanan genel kurulda alınmasına olanak tanımaktadır.

Borsa ortaklıklarına ilişkin bir başka düzenleme TTK 495 vd'da yapılmıştır. TTK 495'de borsaya kote edilmiş nama yazılı payların devrinde, devralanın pay sahibi olarak tanınması isteminin ret sebepleri; TTK 496'da borsaya kote edilmiş payların devrinin ortaklığa bildirim yöntemi, TTK 497'de bu paylardan kaynaklanan hakların geçiş esasları, TTK 498'de devralanın pay sahibi olarak tanınması isteminin reddinin esasları düzenlenmiştir. Bu konularda SPKn'da herhangi bir hüküm bulunmamaktadır ve konuyu borsaya kote edilmiş paylar bakımından düzenleyen TTK hükümleri uygulanacaktır. SPKn'da ayrı düzenleme bulunmadığından, özel hükümlerin uygulanması söz konusu olmayacaktır.

TTK 404.2'de, borsa ortaklıklarında denetim yapan denetçinin sorumluluğuna ilişkin olarak getirilen üst sınır; TTK 1527.5'de genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin yine borsa ortaklıklarında zorunlu olması, borsa ortaklıklarına özgü TTK hükümleridir. Bu konularda da SPKn'da hüküm bulunmadığından, özel hükümlerin uygulanması konusunda herhangi bir yorum sorunu oluşmayacaktır.